

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžk/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 1014202142
Dátum vydania rozhodnutia: 20.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1014202142.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: Ing. Tatiana Štelmáková (rodená Gičová), miesto podnikania 1. mája 180/71, Sobrance, IČO: 46 499 741, zastúpená: Vojčik & Partners, s.r.o., Rázusova 28, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 17097/2014-M_OOP-2 zo dňa 06.11.2014, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/283/2014-203 zo dňa 2. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/283/2014-203 zo dňa 2. októbra 2018 z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie krajského súdu

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 5S/283/2014-203 zo dňa 2.10.2018 podľa ust. § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len S.s.p.) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 17097/2014-M_OOP-2 zo dňa 06.11.2014, ktorým rozhodol v časti týkajúcej sa odobratia oprávnenia tak, že odvolanie účastníka konania zamietol a rozhodnutie Národného inšpektorátu č. 4/2014/2.2/MH/O, níp/2014/08487, AK/2014/05692 zo dňa 25.07.2014 o odobratí oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydané dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení potvrdil. Časť výroku napadnutého rozhodnutia, ktoré ustanovuje účastníkovi konania povinnosť doručiť originál oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydané dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení na NIP do 15 dní odo dňa

doručenia napadnutého rozhodnutia zmenil takto: „Fyzická osoba: Tatiana Gičová, 1. mája 180/71, 073 01 Sobrance, IČO: 46 499 741 je povinná doručiť Národnému inšpektorátu práce, Masarykova 10, 040 01 Košice, originál oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydaného Národným inšpektorátom práce dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení, do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.“ Neúspešnému žalobcovi krajský súd podľa ust. § 167 S.s.p. náhradu trov konania nepriznal.

2. Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že Inšpektorát práce Banská Bystrica (ďalej len „prvostupňový orgán“) dňa 25.03.2014 spísal Protokol o výsledku inšpekcie práce č.: IBB-1-27-2.2/P-A22-14, ktorá bola vykonaná podľa § 7 ods. 3 písm. a/, f/ v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“) v dňoch 05.12.2013, 08.01., 21.01., 24.01., 27.01., 04.02., 18.02., 26.02., 28.02., 11.03., 21.03. a 25.03.2017 kontrolovaného subjektu Tatiana Gičová, 1. Mája 180/71, 073 01 Sobrance, IČO: 46 499 741. Výkon inšpekcie práce v kontrolovanom subjekte oprávnenom na výkon výchovy a vzdelávania zamestnancov a vedúcich zamestnancov (ďalej len činnosť VaVZ 01.01), výchovy a vzdelávania osôb na obsluhu motorových vozíkov (ďalej len činnosť VaVZ 06.1), výchovy a vzdelávania osôb na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení (ďalej len činnosť VaVZ 08.1) a výchovu a vzdelávania osôb na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení (ďalej len činnosť VaVZ 09.1) bol zameraný na dodržiavanie povinností podľa ust. § 27 ods. 13 zákona č. 124/2006 Z. z. a plnenie požiadaviek podľa vyhlášky č. 356/2007 Z. z. Prvostupňový orgán v protokole uviedol zistené nedostatky a v súlade s § 12 ods. 2 písm. b/ zákona č. 125/2006 Z. z. inšpektor nariadil odstrániť zistené nedostatky v bodoch č. 1 až 52 do 20.04.2014 a trvale. O odstránení nedostatkov v časti B v bodoch 1 až 52 kontrolovaný subjekt bude písomne informovať prvostupňový orgán v lehote do 25.04.2014 a umožnil mu v lehote 5 dní od doručenia tohto protokolu vyjadriť sa a predložiť všetky dôkazy na objasnenie skutkového stavu. Dňa 04.04.2014 obdržal prvostupňový orgán od kontrolovaného subjektu Vyjadrenie k protokolu č.: IBB-1-27-2.2/P-A22-14 zo dňa 25.03.2014. Dňa 22.04.2014 bol spísaný dodatok k uvedenému protokolu, z ktorého vyplývalo, že prvostupňový orgán zrušil nedostatky pod č.: 17, 25 až 29 v plnom rozsahu. V bode 49 došlo len k zmene obsahu znenia nedostatku. Zároveň požiadal o vypustenie bodov č.: 5, 6, 14, 15, 20, 23, 24, 32, 35, 46, 48 avšak k týmto bodom nepredložil dôkazy, preto žiadny z uvedených bodov nebol vypustený z protokolu. Dňa 11.06.2014 obdržal kontrolovaný subjekt od prvostupňového orgánu Oznámenie o začatí správneho konania, pretože kontrolou boli zistené nedostatky, ktorými účastník konania neplní povinnosti vyplývajúce z ust. § 27 ods. 13 písm. b/ a d/ zákona č. 124/2006 Z. z. v tom, že vykonával oboznamovanie zamestnancov - opakované školenia, pričom opakované školenia nemá schválené v projekte výchovy a vzdelávania, nevedol záznamovú knihu o výchovných a vzdelávacích aktivitách v súlade s § 4 ods. 2 písm. b/, e/ vyhlášky č. 356/2007 Z. z., nevyhotovil písomný záznam o priebehu záverečného overovania vedomostí v súlade s § 3 ods. 3 písm. a/ až e/ zákona č. 356/2007 Z. z., školiteľ nemal platný doklad o odbornej spôsobilosti z dôvodu neabsolvovania aktualizacej odbornej prípravy, čo nie je v súlade s požiadavkou § 27 ods. 13 písm. b/ zákona č. 124/2006 Z. z. v nadväznosti na § 27 ods. 4 písm. a bod 2 zákona č. 124/2006 Z. z. Účastník konania sa písomne vyjadril k oznámeniu o začatí správneho konania, v ktorom nesúhlasil s neplnením povinností podľa ust. § 27 ods. 13 písm. b/, d/ zákona č. 124/2006 Z. z., ust. § 27 ods. 13 písm. d/ v spojení s § 4 ods. 2 písm. b/, e/ vyhl. č. 356/2007 Z. z., ust. § 3 ods. 3 pís. a/ až e/ vyhl. č. 356/2007 Z. z. a zároveň pripojil prílohy: Preukaz obsluhy stavebných strojov zo dňa 14.05.2014, Osvedčenie zodpovednej osoby o absolvovaní aktualizacej odbornej prípravy (lektor stavebných strojov) zo dňa 30.10.2007 vrátane potvrdenia o absolvovaní aktualizacej odbornej prípravy zo dňa 19.09.2012, Dokument s označením „Preukaz“ ev. č. AOP/01/2012/STG zo dňa 20.10.2012, Osvedčenie o absolvovaní aktualizacej odbornej prípravy - stavebné stroje skupiny: 4, 9, 10 zo dňa 20.10.2012. Dňa 25.07.2014 vydal prvostupňový správny orgán rozhodnutie č. 4/2014/2.2/MH/O, nip/2014/08487, AK/2014/05692, ktorým podľa § 27 ods. 14 písm. a/, b/ zákona č. 124/2006 Z. z. odobral žalobcovi oprávnenie č. VVZ-0010/12-08.1 vydané 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení, zároveň žalobca je povinný do 15 dní odo dňa tohto rozhodnutia doručiť NIP, Košice, originál oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 zo dňa 23.01.2012. Dňa 13.08.2014 obdržal

prvostupňový správny orgán odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu č. 4/2014/2.2/MH/O, nip/2014/08487, AK/2014/05692 zo dňa 25.07.2014. Žalovaný napadnutým rozhodnutím zo dňa 06.11.2014, ktoré obdržal žalobca dňa 10.11.2014, rozhodol tak, že v časti týkajúcej sa odobratia oprávnenia odvolanie účastníka konania zamietol a rozhodnutie NIP č. 4/2014/2.2/MH/O, nip/2014/08487, AK/2014/05692 zo dňa 25.07.2014 o odobratí oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydané dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení potvrdil. Časť výroku napadnutého rozhodnutia, ktoré ustanovuje účastníkovi konania povinnosť doručiť originál oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydané dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení na NIP do 15 dní odo dňa doručenia napadnutého rozhodnutia takto: „Fyzická osoba: Tatiana Gičová, 1. mája 180/71, 073 01 Sobrance, IČO: 46 499 741 je povinná doručiť Národnému inšpektorátu práce, Masarykova 10, 040 01 Košice, originál oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydaného Národným inšpektorátom práce dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení, do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.“ Prvostupňový správny orgán a žalovaný odôvodnili svoje rozhodnutia tým, že zo strany žalobcu za najvážnejší nedostatok zistený pri inšpekcii vykonanej u žalobcu považuje nedodržanie ust. § 27 ods. 13 písm. a/, b/ v nadväznosti na § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. a to nedodržanie oznamovacej povinnosti o zmene podstatných náležitostí pracovnej zmluvy zo dňa 05.01.2012 a nedodržanie povinnosti spĺňať pri výchove a vzdelávaní podmienky ustanovené zákonom č. 124/2006 Z. z., z dôvodu, že žalobca nedisponoval odborným zástupcom v pracovnom pomere v čase od vydania Oprávnenia, t.j. od 23.01.2012 do 23.05.2014.

3. Krajský súd opätovne potom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim rozhodnutím č. k. 7Sžo/73/2016-174 zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 5S/283/2014-123 zo dňa 19.1.2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 124/2006 Z. z.), citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 27 ods. 3, § 27 ods. 4 písm. a) bod 1, 2, § 27 ods. 5 písm. a), § 27 ods. 6, § 27 ods. 13 písm. a) až g), § 27 ods. 14 citovaného zákona, ako i ust. § 43 ods. 1 a § 44 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce postupom podľa ustanovení druhej časti prvej hlavy a tretej časti prvej hlavy zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru, že žalovaný ako i prvostupňový správny orgán sa v odôvodnení napadnutých rozhodnutí vysporiadali so všetkými podstatnými námietkami žalobcu, pričom svoje závery zrozumiteľne a presvedčivo a v súlade so Správnym poriadkom odôvodnili. Podľa názoru krajského súdu žalobca v žalobe neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutých správnych rozhodnutí. Krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 S.s.p. zamietol.

4. Krajský súd vychádzajúc z ustanovenia § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. konštatoval, že zákonnou podmienkou pre vydanie oprávnenia na vykonávanie výchovy a vzdelávania osôb je existencia pracovného pomeru medzi žiadateľom o vydanie tohto oprávnenia a jeho odborným zástupcom. Splnenie požiadavky zákona spája s povinnosťou žiadateľa priložiť pracovnú zmluvu s odborným zástupcom k žiadosti o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie v zmysle § 27 ods. 9 cit. zákona. Túto zákonnú požiadavku bolo potrebné podľa krajského súdu interpretovať tak, že predloženie pracovnej zmluvy, resp. existencia pracovného pomeru medzi osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie a odborným zástupcom je jednou z podmienok, za ktorých sa vydáva oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, a preto je potrebné spĺňať počas celej doby výkonu činnosti, na ktorú bolo oprávnenie vydané. Krajský súd mal tiež za to, že z ust. § 27 ods. 13 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z. z. súčasne vyplýva oznamovacia povinnosť pre osobu oprávnenú na výchovu a vzdelávanie, podľa ktorej je povinná oznámiť Národnému inšpektorátu práce každú zmenu taxatívne uvedených údajov viažucich sa na vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie vrátane ďalších podmienok, za ktorých bolo oprávnenie vydané spolu s predložením príslušných dokladov. Krajský súd konštatoval, že ust. § 27 ods. 13 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z. z. sa vzťahuje aj na oznámenie zmeny pracovnej zmluvy ako jednej z podmienok, za ktorých bolo oprávnenie vydané.

5. Krajský súd ďalej uviedol, že žalobca podmienku uvedenú v ust. § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. v čase vydania oprávnenia spĺňal, pretože prvostupňovému orgánu predložil riadne uzavretú pracovnú zmluvu s O.. E. G. zo dňa 05.01.2012. Prvostupňový orgán v čase vykonávania kontroly zistil, že žalobca dňa 07.02.2012 uzavrel s odborným zástupcom dodatok č. 2 k pracovnej zmluve. V dodatku sa dohodol žalobca s odborným zástupcom (otcom), že O.. E. G. nebude poberať žiadnu odmenu za výkon pracovnej činnosti. Túto skutočnosť žalobca prvostupňovému orgánu neoznámil v súlade s § 27 ods. 13 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z. z.

6. Krajský súd konštatoval, že odmena resp. úprava mzdových podmienok v pracovnej zmluve je podstatnou náležitosťou pracovnej zmluvy, ktorou sa zakladá pracovný pomer a zároveň je aj jedným z definičných znakov závislej práce, ktorú možno vykonávať len v pracovnoprávnom vzťahu. Prvostupňový orgán, ako aj žalovaný v rozhodnutí uviedli, že medzi žalobcom a odborným zástupcom došlo k neplatnosti pracovnej zmluvy podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože prejav vôle zmluvných strán v skutočnosti nesmeroval k výkonu závislej práce tak, ako to deklarovali navonok. Zastával názor, že prvostupňový orgán, ako dozerajúci orgán na splnenie podmienok na vydanie uvedeného oprávnenia, medzi ktoré patrí aj podmienka mať odborného zástupcu v pracovnom pomere, si v rámci predbežnej otázky môže vyriešiť aj to, či predložená pracovná zmluva spolu s dodatkom č. 2 spĺňa zákonom predpísané náležitosti, t.j. či na základe uvedenej pracovnej zmluvy bol skutočne založený pracovný pomer. Otázka posudzovania splnenia podmienky vzniku a trvania pracovného pomeru medzi žalobcom a odborným zástupcom bola zo strany prvostupňového orgánu podľa názoru krajského súdu posudzovaná z hľadiska ust. § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z., ktorej posúdenie je zverené zákonom orgánom inšpektorátu práce. Uviedol, že účelovosť uzavretia uvedenej pracovnej zmluvy možno vyvodiť nielen z nespĺnenia si ohlasovacej povinnosti žalobcu, ale aj z neplnenia si odvodových povinností. Žalobca dodatok č. 2 k pracovnej zmluve zo dňa 05.01.2012 predložil prvostupňovému orgánu až počas výkonu inšpekcie žalobcu za účelom preverenia výkonu závislej práce odborným zástupcom. Prejav vôle žalobcu a odborného zástupcu (zmluvných strán) nesmeroval k výkonu závislej práce a teda k založeniu pracovného pomeru tak, to vyplýva z ust. § 43 ods. 1 Zákonníka práce. Žalobca uvedený nedostatok odstránil až po upovedomení prvostupňovým orgánom počas výkonu inšpekcie a predložil štandardnú pracovnú zmluvu uzavretú až dňa 23.05.2014.

7. Krajský súd ďalej konštatoval, že žalobca porušil ust. § 27 ods. 13 zákona č. 124/2006 Z. z. a k odstráneniu zistených nedostatkov žalobcom došlo až po výkone inšpekcie, čo ho nezbaňuje zodpovednosti za vznik protiprávneho stavu. Žalobca fakticky uznal existenciu nedostatkov v čase výkonu inšpekcie následným prijatím opatrení. V tomto prípade bolo nepochybné, že k porušeniu ust. § 27 ods. 13 zákona č. 124/2006 Z. z. už došlo, a preto bol povinný znášať dôsledky. Z ust. § 27 ods. 14 písm. a/, b/ zákona č. 124/2006 Z. z. taktiež podľa názoru správneho súdu vyplýva, že odobratie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie je podmienené závažnými resp. opakujúcimi sa nedostatkami pri vykonávaní výchovy a vzdelávania. Prvostupňový orgán zistil takéto nedostatky počas výkonu inšpekcie u žalobcu, obligatórne (slovné spojenie „odobratie oprávnenia“) pristúpi k odobratiu oprávnenia. Krajský súd mal za to, že práve účelovosť uzavretia pracovnej zmluvy ako jednej z podmienok na vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie žalobcovi, ktorá je podmienkou výkonu uvedenej činnosti, bola prvostupňovým orgánom aj žalovaným kvalifikovaná ako závažný nedostatok, čo malo za následok odobratie oprávnenia. Krajský súd upriamil pozornosť na to, že tak prvostupňový orgán, ako aj žalovaný v odôvodnení rozhodnutí s použitím správnej úvahy kritérium závažnosti riadne vyhodnotili, a preto správny súd zistil, čo viedlo oba orgány verejnej správy k odobratiu uvedeného oprávnenia.

8. Vo vzťahu k námietke žalobcu uvedenej v žalobe, že oba orgány verejnej správy nerešpektovali zásadu v zmysle § 3 ods. 5 Správneho poriadku, t.j. požiadavku postupovať tak, aby pri rozhodovaní v skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely, krajský súd konštatoval, že bolo potrebné zistiť, či skutkové a právne okolnosti, ale aj úvahy orgánov verejnej správy sa v jednotlivých prípadoch v podstatných znakoch zhodovali s prípadom žalobcu. Zdôraznil, že žalobca nepredložil žiadne rozhodnutia, na základe ktorých by bolo možné spoľahlivo posúdiť odlišnosť rozhodovania v obdobných prípadoch. Žalobca v priebehu konania nepredložil žiadne rozhodnutia, na základe ktorých by bolo možné súdom spoľahlivo posúdiť odlišnosti rozhodovania v obdobných

prípadoch. Žalobca predložil niekoľko listinných dôkazov (súhrnné správy Národného inšpektorátu práce, výstupy zo súhrnných správ, žiadosť o poskytnutie informácií, atď.), ale tieto písomnosti nepredstavujú podľa názoru krajského súdu dostatočný základ na posúdenie, či už skutkových a právnych okolností, ale aj právnu úvahu správnych orgánov, na základe ktorých by bolo možné konštatovať odklon od rozhodovacej činnosti. Dodal, že úlohou správneho súdu nie je vyhľadávať, resp. obstaráť dôkazy, ktorými by sa mala potvrdiť správnosť tvrdení žalobcu o pochybnostiach orgánov verejnej správy.

9. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku tak, že žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal pre jeho neúspech v konaní.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

10. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. Navrhoval, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného č. 17097/2014-M_OOP-2 zo dňa 6.11.2014 a vec žalovanému vráti na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania.

11. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca namietal, že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) S.s.p.), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.), odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (ust. § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p.), nerespektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti (ust. § 440 ods. 1 písm. i) S.s.p.).

12. Žalobca v kasačnej sťažnosti k neexistencii pracovného pomeru medzi žalobcom a odborným zástupcom citoval bod 42, 44, 46, 47, 48 rozsudku krajského súdu vo vzťahu, ku ktorým poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.4.2016 sp. zn. 6S/261/2014, s ktorého závermi sa plne stotožnil, pričom časť jeho odôvodnenia, ktorú citoval, sa zakladá podľa jeho názoru na rovnakom skutkovom základe ako v prejednávanej veci a súd sa mal podľa jeho mienky v odôvodnení svojho rozsudku s prezentovanými závermi vysporiadať, čo nespravil.

13. Žalobca ďalej namietal nesprávny výklad povinnosti žalobcu uvedenej v ust. § 27 ods. 1 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. (zrejme mal na mysli ust. § 27 ods. 13 písm. a) zákona pozn. kasačného súdu), nakoľko v pracovnej zmluve uzatvorenej medzi žalobcom a odborným zástupcom došlo dodatkom č. 2 len k zmene mzdových podmienok, a teda tento údaj t.j. zmenu mzdových podmienok nie je žalobca povinný v zmysle predmetného ustanovenia oznamovať. Taktiež sa nestotožnil so záverom súdu o tom, že z prejavu vôle účastníkov zmluvného vzťahu sa nejednalo o závislú prácu. Žalobca vyslovil názor, že všetky znaky závislej práce boli v celom rozsahu splnené. Tvrdil, že nie je zrejmé, akým spôsobom dospel súd k záveru o výklade vôle žalobcu a odborného zástupcu, keďže ich vôľu v konaní vôbec neskúmal. Na danom podľa jeho názoru nemení ani skutočnosť, že dňa 7.2.2012 došlo k uzatvoreniu dodatku na základe nesprávnej interpretácie právnych predpisov, ktorý svojou povahou odporoval ust. § 43 Zákonníka práce. Pre úplnosť poukázal na nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 640/2014 ako i IV. ÚS 296/2009.

14. Vo vzťahu k nepreskúmaniu porušenia zásady rozhodovať v obdobných veciach rovnako súdom žalobca v prvom rade zdôraznil, že v žalobe poukazoval na to, že NIP v takmer identických veciach

rozhodoval zásadne odlišným spôsobom a rozhodnutiami správnych orgánov došlo k zjavnému a neodôvodnenému porušeniu tzv. precedenčnej zásady, resp. princípu legitímnych očakávaní správneho konania. Namietal, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s touto zásadnou námietkou žalobcu žiadnym spôsobom nevysporiadal a navyše ju do odôvodnenia rozsudku ani nezahrnul. V tejto súvislosti žalobca zdôraznil, že dodržiavanie a rešpektovanie zásad správneho konania správnym orgánom je v plnej miere preskúmateľné správnym súdom. Na podporu poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Sžo/281/2009. Žalobca namietal nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozsudku správneho súdu, keďže nenapĺňa kvalitatívne kritéria súdneho rozhodnutia. Záver súdu o tom, že nepredložil žiadne rozhodnutia, na základe ktorých by bolo možné spoľahlivo posúdiť odlišnosť rozhodovania v obdobných veciach (bod 49 rozsudku) považoval žalobca za nesprávny, nakoľko predložil listinné dôkazy, z ktorých je zrejmé, že NIP, ako aj Inšpektorát práce Banská Bystrica, Prešov, Žilina či ostatné v takmer identických veciach rozhodovali v zásadne odlišným spôsobom. Žalobca tvrdil, že v rámci vykonaných kontrol inšpektoráty zistili porušenie zákona v nedisponovaní odborným zástupcom v pracovnom pomere, pričom nedošlo k začatiu správneho konania, teda bolo zrejmé, že toto porušenie nepovažovali za závažné porušenie zákona. Za závažný nedostatok nebolo považované ani nedisponovanie školiteľom s odbornou spôsobilosťou. Žalobca vyjadril presvedčenie, že sa mal súd s námietkou porušenia základnej zásady správneho konania vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 5 Správneho poriadku náležite zaoberať, nakoľko je pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia rozhodujúca.

15. Žalobca poukázom na to, že v žalobe navrhol súdu vykonanie dôkazu vyžiadanim si od NIP Protokoly IP o vykonaní kontrol, pri ktorých kontrolované subjekty nemali odborného zamestnanca., namietal, že súd navrhovaný dôkaz nevykonal a ani sa s ním v odôvodnení žiadnym spôsobom nevysporiadal.

16. Vo vzťahu k preskúmaniu odôvodnenia použitia voľnej úvahy súdom žalobca poukázal na to, že tak ako i v žalobe uviedol, nie je si vedomý toho, že by závažne resp. závažným spôsobom, alebo opakovane neplnil povinnosti vyplývajúce mu z príslušných právnych predpisov pri vykonávaní výchovy a vzdelávania. Citujúc ust. § 27 ods. 14 písm. a) zák. č. 124/2006 ako i ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku vyslovil názor, že pojem závažné porušenie musí byť v rozhodnutí správnym orgánom dostatočne vyložený a jeho aplikácia na konkrétny skutkový stav aj náležite vyargumentovaná. Žalobca poukázom na obsah odôvodnenia rozhodnutia správnych orgánov namietal, že správne orgány len bez bližšieho zdôvodnenia a vysvetlenia uviedli, že údajne nedostatky spočívajúce v nedisponovaní odborným zástupcom v pracovnom pomere a nedisponovaní školiteľom s odbornou spôsobilosťou považujú za závažné a opakujúce. Dôvodil, že použitie voľnej úvahy pri aplikácii pojmu „závažné porušenie“ musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie musí byť ohľadom na to aj náležite odôvodnené, čo v danom prípade dodržané nebolo. Žalobca mal v dôsledku absencie akéhokolvek zdôvodnenia subsumovania údajných nedostatkov pod pojem závažné porušenie za to, že rozhodnutie žalovaného nespĺňa náležitosti ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku, a preto je nepreskúmateľné, svojvoľné a arbitrárne. Vytýkal správne súdu, že ani s týmto nedostatkom sa nezaoberal a túto zásadnú námietku do odôvodnenia rozsudku ani nezahrnul.

17. Žalobca záverom poukázal na to, že správny súd v odôvodnení rozhodnutia len nekriticky prijal tvrdenia žalovaného bez toho, aby ich správnosť presvedčivo právne zdôvodnil. Mal za to, že rozhodnutie súdu tak pôsobí nekonzistentne a absentujú v ňom argumenty, ktoré by podporovali právny názor zdôvodňujúci výrok rozsudku.

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobcu

18. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril písomným podaním doručeným správne súdu dňa 16.4.2019. Stotožnil sa s názorom krajského súdu a navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť v celom rozsahu zamietol. Rozsudok krajského súdu považoval za zákonný a náležite odôvodnený.

19. Žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na to, že so žalobcom existuje viacero obdobných sporov, napríklad: Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S/17/2015-111 žalobu žalobcu zamietol a vec je toho času na Najvyššom súde SR. Taktiež upriamil pozornosť na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/286/14-116, ktorým bola žaloba zamietnutá a rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. k. 5Sžo/53/2016 ako vecne správne. Vo vzťahu k rozhodnutiu, na ktorý sa žalobca odvoláva a to rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/261/2014 zo dňa 29.4.2016 uviedol, že toto nadobudlo právoplatnosť len z dôvodu zmeškania lehoty na podanie odvolania zo strany žalovaného.

20. Žalovaný zastával názor, že Krajský súd v Bratislave pri posudzovaní a rozhodovaní o danej veci relevantne interpretoval príslušné predpisy a vec posudzoval v súlade s nimi, pri vychádzaní z objektívne zisteného skutkového a právneho stavu. Krajský súd v Bratislave sa s vecou a so svojimi úvahami v napadnutom rozsudku vysporiadal súladne, jasne a zrozumiteľne.

21. Žalovaný citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 27 ods. 6, § 27 ods. 13 písm. a), b), § 27 ods. 14 písm. a), b) zákona č. 124/2006 a § 43 ods. 1 Zákonníka práce, trval na názore, že splnenie podmienky pracovného pomeru podľa ust. § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. je nevyhnutné na vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie a NIP ho skúma za každých okolností. Tvrdil, že výkonom inšpekcie vyšlo najavo, že prijatím dodatku o zmene pracovnej zmluvy odborného zástupcu žalobcu sa zmenili podstatne náležitosti jeho pracovnej zmluvy a túto zmenu žalobca NIP neoznámil. Porušenie ust. § 27 ods. 6 v nadväznosti na ust. § 27 ods. 13 písm. a) a b) zákona č. 124/2006 Z. z. posúdil žalovaný ako závažné porušenie podľa ust. § 27 ods. 14 písm. b) zákona, ktoré je dostatočne závažné na odobratie oprávnenia. NIP ako i žalovaný spochybňujú splnenie zákonnej podmienky a to mať zástupcu v pracovnom pomere podľa ust. § 27 ods. 6 zákona. Žalovaný mal za to, že závažnosťou tohto nedostatku sa správny orgán zaoberal v odôvodnení žalobcom napadnutého správneho rozhodnutia v dostatočnej miere. Žalovaný považoval predloženie dodatočne zmenenej pracovnej zmluvy žalobcom v správnom konaní za účelové konanie smerujúce k získaniu príslušného oprávnenia, nakoľko žalobca si nikdy nesplnil oznamovaciu ani odvodovú povinnosť voči Sociálnej poisťovni podľa zákona o sociálnom poistení. Trval na tom, že odmena resp. dohodnutie mzdových podmienok predstavuje podľa ust. § 43 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce podstatnú náležitosť pracovnej zmluvy, a teda je aj podstatným znakom pracovného pomeru. Žalovaný mal za to, že predmetná pracovná zmluva predstavuje absolútne neplatný právny úkon v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa žalovaného posúdenie neexistencie pracovného pomeru v riešenom prípade nepredstavuje rozhodovanie o pracovnoprávnom spore, ale konštatovanie porušenia ust. § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. správnym orgánom z dôvodu absolútnej neplatnosti právneho úkonu, na ktorú prihliada z úradnej moci.

22. Z citovaných ustanovení zákona žalovanému vyplynulo, že zákonnou podmienkou pre vydanie oprávnenia na vykonávanie výchovy a vzdelávania osôb je existencia pracovného pomeru medzi žiadateľom o oprávnenie a jeho odborným zástupcom. Splnenie tejto požiadavky zákon spája s povinnosťou žiadateľa priložiť pracovnú zmluvu s odborným zástupcom k žiadosti o vydanie oprávnenia a je nutné ju spĺňať počas celej doby výkonu činnosti. Rovnako je potrebné oznamovať každú zmenu taxatívne vymenovaných údajov viažucich sa na vydanie povolenia. Z ust. § 27 ods. 14 písm. a) a b) zákona 124/2006 Z. z. podľa žalovaného tiež vyplýva, že odobratie oprávnenia zo strany správneho orgánu je podmienené závažnými resp. opakujúcimi sa nedostatkami pri vykonávaní výchovy a vzdelávania. Pokiaľ NIP zistí takéto nedostatky obligatórne musí pristúpiť k odobratiu oprávnenia.

23. Vo vzťahu k žalobcovmu tvrdeniu o tom, že NIP rozhodoval vo veciach identických s právnou vecou žalobcu odlišným spôsobom, žalovaný uviedol, že žalobca tieto svoje tvrdenia dostatočne nepodložil, a preto neunesol dôkazné bremeno. Žalovaný zastával názor, že súd sa správne vysporiadal s tvrdením žalobcu, nakoľko žalobca nepredložil v rámci celého prvostupňového konania ani jedno rozhodnutie správneho orgánu vydané NIP, ktoré by dokazovalo, že NIP rozhodol v prípadoch skutkovo zhodných alebo podobných so žalobcovými bez neodôvodnených rozdielov. Poukázal na to, že listinné dôkazy, na ktoré sa žalobca odvoláva, sú štatistické údaje o počte odobratých a neodobratých oprávnení, ktoré si vyžiadaval v roku 2014 od NIP prostredníctvom slobodného prístupu k informáciám.

24. K ostatným vyjadreniam žalobcu v podanej kasačnej sťažnosti zotrval žalovaný na všetkých svojich doteraz poskytnutých vyjadreniach podaných v rámci konania.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti žalobcu (§ 453 ods. 1 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

26. Predmetom prieskumného konania kasačného súdu bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/283/2014-203 zo dňa 2.10.2018, ktorým krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu.

27. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasťou ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

28. Predmetom súdneho prieskumu v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu č. 17097/2014-M_OOP-2 zo dňa 06.11.2014, ktorým žalovaný rozhodol v časti týkajúcej sa odobratia oprávnenia tak, že odvolanie účastníka správneho konania - žalobcu, zamietol a rozhodnutie Národného inšpektorátu práce Košice č. 4/2014/2.2/MH/O, níp/2014/08487, AK/2014/05692 zo dňa 25.07.2014 o odobratí oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydané dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení potvrdil. Časť výroku napadnutého prvostupňového správneho rozhodnutia, ktoré stanovilo účastníkovi správneho konania - žalobcovi, povinnosť doručiť originál oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydané dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení na NIP do 15 dní odo dňa doručenia napadnutého rozhodnutia, zmenil tak, že: „Fyzická osoba: Tatiana Gičová, 1. mája 180/71, 073 01 Sobrance, IČO: 46 499 741 je povinná doručiť Národnému inšpektorátu práce, Masarykova 10, 040 01 Košice, originál oprávnenia č. VVZ-0010/12-08.1 vydaného Národným inšpektorátom práce dňa 23.01.2012 na vykonávanie výchovy a vzdelávania zamestnancov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení, do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia“.

29. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

30. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri

preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci (§ 119 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci sa zásadne obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné najmä s ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. Zákonnosť postupu správny súd skúma na základe rovnakých kritérií ako zákonnosť rozhodnutí.

31. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a druhej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal náležite v zmysle platnej právnej úpravy zákona č. 125/2006 Z. z., v spojení s právnou úpravou ustanovenou v zákone č. 124/2006 Z. z. a v Správnom poriadku a svoju právnu úvahu, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, aj náležite odôvodnil.

32. Najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa Správneho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako krajský súd o nedôvodnosti žaloby. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalobcu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami žalobcu uvedenými v kasačnej sťažnosti a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. Kasačný súd na zdôraznenie správnosti a zákonnosti rozsudku správneho súdu uvádza nasledovné.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

33. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

34. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

35. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

36. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť

práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

37. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

38. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu zameral svoju pozornosť zásadným námietkam sťažovateľa - žalobcu, ktorými namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (ust. § 440 ods. 1 písm. h) SSP).

39. Podľa ust. § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. odborný zástupca zodpovedá za odborné vykonávanie činnosti, na ktorú sa požaduje vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie. Odborný zástupca je k žiadateľovi o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie v pracovnom pomere alebo je konateľom alebo spoločníkom právnickej osoby a nemôže túto činnosť vykonávať pre inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu.

40. Podľa ust. § 27 ods. 13 zákona č. 124/2006 Z. z., osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie je povinná a) bezodkladne písomne oznámiť Národnému inšpektorátu práce zmenu údajov podľa odseku 7 písm. b) a c) a podľa odseku 8 písm. b) až d) a zmenu ďalších podmienok, za ktorých bolo oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydané, spolu s predložením príslušných dokladov, b) spĺňať pri výchove a vzdelávaní podmienky ustanovené právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vykonávať výchovu a vzdelávanie v súlade so schváleným vzorovým projektom výchovy a

vzdelávania.

41. Pokiaľ žalobca vychádzajúc z citovanej právnej normy ustanovenej v § 27 ods. 13 zákona č. 124/2006 Z. z. mal za to, že zmenu mzdových podmienok v uzatvorenej pracovnej zmluve medzi ním a jeho odborným zástupcom nebol povinný oznamovať a v tejto súvislosti namietal nesprávny výklad krajského súdu o povinnosti žalobcu vyplývajúcej mu z predmetného ustanovenia, najvyšší súd sa s argumentáciou žalobcu nestotožnil. V úvode kasačný súd upriamuje pozornosť žalobcu na to, že aj Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07). Kasačný súd v tomto duchu interpretoval príslušné ustanovenia zákona č. 124/2006 Z. z. a zhodne ako krajský súd zastáva názor, že ust. § 27 ods. 13 písm. a) a b) uvedeného zákona je potrebné interpretovať v nadväznosti s ust. § 27 ods. 6 tohto zákona. Existencia pracovného pomeru medzi osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie a odborným zástupcom je jednou zo zákonných podmienok, za ktorých sa vydáva oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, a preto je potrebné ju spĺňať počas celej doby výkonu činnosti, na ktorú bolo oprávnenie vydané. Vydanie povolenia je podmienené splnením zákonných podmienok, pričom predloženie pracovnej zmluvy preukazuje existenciu pracovného pomeru medzi oprávnenou osobou a odborným zástupcom a oznamovacia povinnosť vyplývajúca z ust. § 27 ods. 13 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. sa viaže na každú zmenu podmienok, za ktorých bolo oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydané t.j. aj na zmenu podstatnej náležitosti pracovnej zmluvy.

42. Kasačný súd taktiež za správny považoval záver krajského súdu o účelovosti uzatvorenia pracovného pomeru medzi žalobcom a jeho odborným zástupcom, majúci oporu v zistenom skutkovom stave veci správnym orgánom. Kasačný súd zhodne ako krajský súd vyhodnotil za správny tiež názor žalovaného, keď žalovaný vychádzajúc z obsahu dodatku č. 2 konštatoval, že pokiaľ žalobca vylúčil podstatnú náležitosť pracovnej zmluvy, poprel tak podstatný znak pracovného pomeru a tým pádom trpela pracovná zmluva od počiatku vadou a to nedostatkom prejavu vôle obidvoch zmluvných strán t.j. jedná sa o absolútne neplatný právny úkon. Žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán vyvodili neplatnosť pracovnej zmluvy z ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka t.j. z dôvodu, že prejav vôle zmluvných strán (žalobcu a odborného zástupcu) v skutočnosti nesmeroval k výkonu závislej práce, tak ako ju navonok deklarovali. V tejto súvislosti kasačný súd zdôrazňuje, že prvostupňový správny orgán, ako orgán dozorujúci na splnenie podmienok na vydanie predmetného oprávnenia, medzi ktoré patrí aj podmienka mať odborného zástupcu v pracovnom pomere, mal oprávnenie v rámci predbežnej otázky vyriešiť, či predložená pracovná zmluva spolu s jej dodatkom spĺňa zákonom predpísané náležitosti, t.j. či na základe tejto pracovnej zmluvy bol pracovný pomer skutočne založený. Posudzovanie splnenia podmienky vzniku a trvania pracovného pomeru medzi osobou oprávnenou a odborným zástupcom však nemožno stotožňovať s rozhodovaním o pracovnoprávnom spore medzi zmluvnými stranami, keďže táto otázka bola v danej veci posudzovaná z hľadiska porušenia ustanovenia 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z., ktorej posúdenie je zverené do právomoci orgánom inšpekcie práce. Aj podľa názoru kasačného súdu účelovosť uzatvorenia pracovnej zmluvy možno skutočne vyvodiť nielen z nespĺnenia si ohlasovacích či odvodových povinností, ale predovšetkým z toho, že žalobca predložil správne orgánu k žiadosti o vydanie oprávnenia pracovnú zmluvu zo dňa 05.01.2012 a dodatok zo dňa 07.02.2012, ktorým sa odborný zástupca vzdal práva na odplatu za vykonanú prácu. Z uvedeného je zrejmé, že prejav vôle zmluvných strán (žalobcu a odborného zástupcu) nesmeroval k výkonu závislej práce a teda ani k založeniu pracovného pomeru tak, ako ho jednotlivými znakmi vymedzuje Zákonník práce. Z uvedených dôvodov krajský súd nepochybil, keď sa stotožnil so záverom žalovaného, že od uzavretia dodatku č. 2 prestal žalobca spĺňať podmienku mať odborného zástupcu v pracovnom pomere podľa ust. § 27 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. a tým porušil ust. § 27 ods. 13 písm. b) tohto zákona, pretože prestal spĺňať podmienky ustanovené právnymi predpismi na zaistenie

bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (nemá odborného zástupcu v pracovnom pomere).

43. Kasačný súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalobcu, ktorou v kasačnej sťažnosti namietal, že správny súd náležite neskúmal porušenie zásady podľa ust. § 3 ods. 5 Správneho poriadku rozhodovať v obdobných veciach rovnako, keď krajský súd sa žiadnym spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s touto námietkou. Kasačný súd k uvedenej námietke uvádza. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia tejto žalobnej námietke žalobcu venoval dostatočnú pozornosť. Zo skutkových okolností danej veci zhodne ako krajský súd i kasačný súd mal preukázané, že žalobca v priebehu konania nepredložil a ani neoznačil žiadne rozhodnutia, na základe ktorých by bolo možné súdom spoľahlivo posúdiť odlišnosti rozhodovania žalovaného v obdobných prípadoch. Žalobcom predložené písomnosti aj podľa názoru kasačného súdu nepredstavovali dostatočný základ na posúdenie, či už skutkových alebo právnych okolností, ale aj právnu úvahu správnych orgánov, na základe ktorých by bolo možné konštatovať odklon od rozhodovacej činnosti. Krajský súd nepochybil, keď poukázal na to, že úlohou správneho súdu nie je vyhľadávať, resp. obstaráť dôkazy, ktorými by sa mala potvrdiť správnosť tvrdení žalobcu o pochybeniach orgánov verejnej správy. Žalobca predloženými listinami nepochybnil, že NIP v skutkovo obdobných prípadoch pri uplatnení správnej úvahy dodržiava kontinuitu rozhodovania, keďže predložil listiny týkajúce sa štatistických údajov o počte odobratých a neodobratých oprávnení za rok 2014, ktoré si žalobca vyžiadal na základe slobodného prístupu k informáciám, ktoré žiadnym spôsobom nepreukazujú skutkovú či právnu podobnosť s prejednanou vecou.

44. Kasačný súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku, ktorou žalobca namietal, že krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho námietkou ohľadne porušenia ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku, keď správne orgány bez bližšieho zdôvodnenia a vysvetlenia uviedli, že údajné nedostatky spočívajúce v nedisponovaní odborným zástupcom v pracovnom pomere a nedisponovaní školiteľom s odbornou spôsobilosťou považujú za závažné a opakujúce. K uvedenej námietke kasačný súd uvádza. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že práve účelovosť uzatvorenia pracovnej zmluvy ako jednej z podmienok, za ktorých bolo žalobcovi vydané oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, a ktorá podmienka je predpokladom výkonu tejto činnosti, bola správnymi orgánmi kvalifikovaná ako závažný nedostatok, ktorá skutočnosť mala za následok odobratie oprávnenia. Správne orgány pritom kritérium „závažnosti“ v odôvodnení svojho rozhodnutia s použitím správnej úvahy náležite vyhodnotili, a preto tak ako správny súd ani kasačný súd nemal pochybnosti o dôvodoch, na základe ktorých správne orgány oboch stupňov vydali rozhodnutia o odobratí žalobcovi predmetné oprávnenie.

45. Záverom kasačný súd poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa obdobnou problematikou vo svojej rozhodovacej činnosti už zaoberal, pričom sa jednalo o totožných účastníkov konania. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 5Sžo 53/2016 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/286/14-116, ktorým krajský súd žalobu zamietol s tým rozdielom, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 5Sžo 53/2016 bolo odobratie oprávnenia na vykonávanie výchovy a vzdelávania osôb na obsluhu motorových vozíkov. Taktiež Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 7Sžo/58/2016 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/17/2015-111, ktorým krajský súd žalobu zamietol s tým rozdielom, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 7Sžo 58/2016 bolo odobratie oprávnenia na vykonávanie výchovy a vzdelávania osôb na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení. V oboch prejednaných veciach bola právna argumentácia podobná, miestami rovnaká ako v predmetnej veci, preto kasačný súd poukazuje aj na právnu argumentáciu v uvedených rozsudkoch. Z uvedených dôvodov treba konštatovať, že krajský súd sa v prejednávannej veci neodchýlil od rozhodovacej praxe kasačného súdu. Odlišný právny názor Krajského súdu v Bratislave prezentovaný v rozhodnutí sp. zn. 6S/261/2014 je v kontexte vyššie uvedenom irelevantný, nakoľko rozhodovacia prax kasačného súdu je zásadne odlišná a za zmienku stojí aj skutočnosť, že predmetné rozhodnutie, ktorým krajský súd v tam prejednávannej veci zrušil rozhodnutia správnych orgánov a vec vrátil na ďalšie konanie, nadobudol právoplatnosť len z dôvodu zmeškania procesnej lehoty na podanie odvolania zo strany žalovaného.

46. Vychádzajúc zo skutkových okolností posudzovaného prípadu, poukazom na právne závery uvedené

vyššie, najvyšší súd v danej veci považoval námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom podľa § 440 písm. g/ SSP a že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP, za nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu a jeho súladnosť so zákonom. Pokiaľ žalobca v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd porušil zákon aj tým, že nesprávnym procesným postupom mu ako účastníkovi konania znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) SSP) a krajský súd nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti (ust. § 440 ods. 1 písm. i) SSP), žalobca nijako neodôvodnil uvedené námietky, a preto kasačný súd sa nemohol nimi zaoberať. Kasačný súd z uvedených dôvodov kasačnej sťažnosti žalobcu nevyhovel. Kasačnú sťažnosť žalobcu podanú proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 461 SSP zamietol.

47. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi (žalobcovi), ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému ich nepriznal z dôvodu, že to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

48. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.